Φόρος τιμής στον Πιέτρο Γκόρι

Κατηγορία: Παγκόσμια Αναρχική Ιστορία

Πιέτρο Γκόρι (Pietro Gori, Messina, 1 Αυγούστου 1865 – Portoferraio , 8 Ιανουαρίου 1911). Ιταλός δικηγόρος και χαρισματικός ρήτορας, αναρχικός προπαγανδιστής, οργανωτής, εκδότης, δημοσιογράφος, συγγραφέας, ποιητής και στιχουργός του 19ου αιώνα.

Γεννήθηκε στην Μεσσήνη (Messina) της Σικελίας από την αστική οικογένεια των τοσκανών Φραντσέσκο Γκόρι (Francesco Gori, ενός παλαιού αγωνιστή του «Risorgimento») και Τζούλια Λουσκόνι (Giulia Lusoni), που μετά από μερικά χρόνια, το 1878, εγκαταστάθηκαν στο Λιβόρνο (Livorno). Όντας ιδιαίτερα ανήσυχο πνεύμα και χαρακτηριζόμενος από υψηλή ευφυϊα και ευφράδεια λόγου, έλαβε κλασική παιδεία, συμμετείχε στην εφηβική του ηλικία σε μία οργάνωση μοναρχικών, από την οποία όμως τον απέβαλαν λόγω «απρεπούς συμπεριφοράς» και εν συνεχεία άρχισε να αρθρογραφεί στην κεντρώα εφημερίδα του Λιβόρνο «Μεταρρύθμιση» («La Riforma»). Το 1886, σε ηλικία 20 ετών, έκανε εγγραφή στο «Πανεπιστήμιο της Πίζας» («L’ Università di Pisa»).

Στην νομική σχολή του πανεπιστημίου της Πίζας ήλθε σε επαφή με αναρχικούς συμφοιτητές του, προσχώρησε στον Αναρχισμό και την επόμενη χρονιά (1887) συνελήφθη για πρώτη φορά για ένα δημοσίευμά του υπέρ των αναρχικών μαρτύρων της Πρωτομαγιάς του Σικάγου και ενάντια στην παρουσία αμερικανικών πλοίων στο λιμάνι του Λιβόρνο. Χωρίς να πτοηθεί, ο Γκόρι συνέχισε τις ελευθεριακές δημοσιεύσεις και δράσεις του και την επόμενη χρονιά (1888), ως γραμματέας της «Φοιτητικής Ένωσης» («Associazione Studentesca»), διοργάνωσε με συμφοιτητές του ένα φιλοσοφικό μνημόσυνο για τον πανθεϊστή μάρτυρα του ελευθέρου πνεύματος Τζιορντάνο Μπρούνο (Giordano Bruno).

Το 1889 πήρε πτυχίο νομικού με την πτυχιακή του εργασία «Φτώχεια και Εγκληματικότητα» («La miseria e il delitto») και προχώρησε για επάρκεια στην δικηγορία, ενώ τον Νοέμβριο της ίδιας χρονιάς δημοσίευσε με το ψευδώνυμο «Ρίγκο» («Rigo», αναγραμματισμός του επωνύμου του) το πρώτο του δοκίμιο με τίτλο «Επαναστατικές Σκέψεις» («Pensieri ribelli»). Για το τελευταίο συνελήφθη για μία ακόμη φορά με την κατηγορία της διέγερσης πολιτικών παθών, ωστόσο αθωώθηκε στην δίκη που ακολούθησε, έπειτα από την άριστη υπεράσπιση που του παρείχαν αφιλοκερδώς οι καλύτεροι καθηγητές του.

Η τρίτη του σύλληψη έγινε στις 13 Μαΐου 1890 μαζί με 27 ακόμη φοιτητές, με την κατηγορία ότι είχαν οργανώσει τις πρωτομαγιάτικες διαδηλώσεις στο Λιβόρνο με σκοπό την πρόκληση εξέγερσης και στην δίκη που ακολούθησε καταδικάστηκε σε φυλάκιση ενός έτους. Έμεινε 6 μήνες στις φυλακές του Λιβόρνο και της Λούκα (Lucca) μέχρι τις 10 Νοεμβρίου, οπότε και αθωώθηκε από το εφετείο και αποφυλακίστηκε.

Αμέσως μετά την αποφυλάκισή του ο Γκόρι έφυγε για το Μιλάνο, όπου βρήκε δουλειά ως δικηγόρος στο γραφείο του σοσιαλιστή Φίλιππου Τουράτι (Filippo Turati, 1857 – 1932), ενώ στις 4 - 6 Ιανουαρίου 1891 συμμετείχε στο συνέδριο της ελβετικής πόλης Καπολάγκο (Capolago), στο

οποίο ιδρύθηκε από 80 περίπου εκπροσώπους ιταλικών ομάδων το βραχύβιο «Σοσιαλιστικό Αναρχικό Επαναστατικό Κόμμα» («Partito Socialista Anarchico Rivoluzionario», PSAR) υπό την επιρροή των ιδεών του Ερρίκο Μαλατέστα (Errico Malatesta). Σε όλη την διάρκεια του έτους συμμετείχε μαζί με τον Τουράτι στην νομική υπεράσπιση πολιτικών κρατουμένων, ενώ είχε ήδη εκδώσει τις αγωνιστικές ποιητικές του συλλογές «Κατάκτηση του μέλλοντος» («La conquista dell' avvenire», 1890) και «Φυλακές και μάχες» («Prigioni e battaglie: versi», 1891), που είχαν γίνει ανάρπαστες, πουλώντας 9.000 αντίτυπα η κάθε μία.

Το 1891 επίσης, συμμετείχε μαζί με τον Τουράτι στο συνέδριο του «Εργατικού Ιταλικού

Κόμματος» («Partito Operaio Italiano», POI, 1882 - 1892) στο Μιλάνο, μετέφρασε το «Κομμουνιστικό Μανιφέστο» των Μαρξ και Ένγκελς και άρχισε να εκδίδει το σοσιαλιστικό – αναρχικό περιοδικό «Ο Φίλος του Λαού» («L' Amico del Popolo», 1891 - 1892), του οποίου όλα σχεδόν τα 27 τεύχη κατάσχονταν λίγο μετά την κυκλοφορία τους από την αστυνομία και κόστιζαν στον εκδότη τους καινούργιες συλλήψεις, δίκες και μικροκαταδίκες, ενώ ήδη από τις 22 Νοεμβρίου 1891 μία μυστική οδηγία του υπουργού Εσωτερικών Luigi Pelloux ζητούσε από τις ανά τόπους αρχές την στενότατη παρακολούθησή του. Ως αποτέλεσμα αυτής της οδηγίας, ο Γκόρι συνελήφθη αρκετές φορές «για προληπτικούς λόγους», κυρίως τις παραμονές διαδηλώσεων και εργατικών συγκεντρώσεων, ωστόσο εκείνος χρησιμοποίησε δημιουργικά τον χρόνο των «προληπτικών» κρατήσεών του για συγγραφή ποίησης: λίγο πριν την πρωτομαγιά του 1892, στην φυλακή Σαν Βιτόρε (San Vittore),

έγραψε τον «Ύμνο στην 1η Μαΐου» («Inno del primo Maggio»)

Στις 4 Απριλίου 1892 συμμετείχε στο Μιλάνο στο συνέδριο με τίτλο «Socialismo legalitario e socialismo anarchico» για έναν μεταρρυθμιστικό ή αναρχικό Σοσιαλισμό, όπου τάχθηκε υπέρ της δεύτερης τάσης, την οποία υπερασπίστηκε και στο επακολουθήσαν στις 14 Αυγούστου στην Γένοβα «Εθνικό Συνέδριο Εργατικών και Σοσιαλιστικών Οργανώσεων», αντιστεκόμενος στην πρόταση για ίδρυση του ρεφορμιστικού «Σοσιαλιστικού Κόμματος των Ιταλών Εργατών» («Partito Socialista dei Lavoratori Italiani», PSLI, 1893 - 1895), πρόδρομο του «Ιταλικού Σοσιαλιστικού Κόμματος» («Partito Socialista Italiano», PSI). Γνωστός πια για τις αντι-

ρεφορμιστικές θέσεις του, έγινε ανεπιθύμητος στους χώρους των κοινοβουλευτικών σοσιαλιστών, με αποτέλεσμα, όπως και ο ομοϊδεάτης του Αμιλκάρε Τσιπριάνι (Amilcare Cipriani, 1844 – 1918), να αποβληθεί τον Αύγουστο του 1893 από το σοσιαλιστικό συνέδριο της Ζυρίχης (Zürich). Σε απάντηση, εξέδωσε το επίσης βραχύβιο περιοδικό «Κοινωνική Πάλη» («Lotta Sociale»), το οποίο γνώρισε μοίρα ανάλογη του «Φίλου του Λαού», με αλλεπάλληλες κατασχέσεις των τευχών του.

Νωρίτερα την ίδια χρονιά, τον Μάϊο του 1893, είχε υπερασπιστεί ως δικηγόρος, παρά τις ιδεολογικές διαφορές μαζί του, τον ιντιβιντουαλιστή αναρχικό Paolo Schicchi (1865 – 1950, αντίπαλο των απόψεων του Μαλατέστα για

ένα οργανωμένο και σοσιαλιστικό αναρχικό κίνημα). Ο τελευταίος είχε ρίξει μία μικρής ισχύος βόμβα (δίχως δυναμίτη) στο ισπανικό προξενείο της Γένοβας, ως εκδίκηση για τα βασανιστήρια στα οποία τον είχε υποβάλει η αστυνομία της Βαρκελώνης και, παρά τις προσπάθειες του Γκόρι, καταδικάστηκε τελικά σε 11 χρόνια καταναγκαστικά έργα.

Τους πρώτους μήνες του 1894 ο Γκόρι υπερασπίστηκε νομικά μερικούς ακόμη συντρόφους του, όπως λ.χ. από τις 22 Μαρτίου έως τις 8 Ιουνίου την ομάδα του Γκαλεάνι (Luigi Galleani, 1861 - 1931) στην Γένοβα και στις 6 Απριλίου τον τυπογράφο του Chieti και εκδότη της εφημερίδας «Il Pensiero» Ντι Σιούλο (Camillo Di Sciullo, 1853 - 1935), ο οποίος και αθωώθηκε.

Τον Ιούλιο του 1894 όμως, η ιταλική κυβέρνηση ψήφισε τρεις αντι-αναρχικούς νόμους, με τους οποίους περιορίζονταν πολύ τα πολιτικά δικαιώματα και η ελευθερία της έκφρασης και πολύ σύντομα, στα πλαίσια της εφαρμογής τους, οι συντηρητικές εφημερίδες άρχισαν να στοχοποιούν τον ενοχλητικό δικηγόρο – ποιητή και τελικά κατέληξαν να τον κατηγορούν ανοικτά ως ηθικό αυτουργό της δολοφονίας στην Λυών στις 24 Ιουνίου 1894 του γάλλου προέδρου Καρνό (Marie Francois Sadi Carnot, 1837 – 1894) από τον 21χρονο ιταλό αναρχικό Σάντε Καζέριο (Sante Geronimo Caserio, 1873 – 1894). Κυνηγημένος από την ιταλική αστυνομία ως «συνεργάτης» του Καζέριο, με μόνο «ενοχοποιητικό» στοιχείο το γεγονός ότι είχε συνθέσει ένα τραγούδι για τον τελευταίο, την δίκη και την εκτέλεσή του (το «Ballata per Sante Caserio», «Μπαλάντα για τον Σάντε Καζέριο»), ο Γκόρι υποχρεώθηκε να διαφύγει στο Λουγκάνο της Ελβετίας, ενώ πολλοί ομοϊδεάτες του είχαν ήδη συλληφθεί στο Μιλάνο.

Η καταδίωξή του από τις ιταλικές αρχές δεν έπαψε ωστόσο ούτε στο ιταλόφωνο Λουγκάνο, όπου σε κάποια στιγμή επιχειρήθηκε ακόμα και η δολοφονία του από δύο άγνωστους που τον πυροβόλησαν ανεπιτυχώς με περίστροφα. Τελικά, πιεζόμενη έντονα από τις ιταλικές αρχές, η αστυνομία του Λουγκάνο τον συνέλαβε τον Ιανουάριο του 1895 μαζί με 17 ακόμη πολιτικούς εξόριστους ομοϊδεάτες του και τους απέλασε μετά από δύο εβδομάδες στην Γερμανία. Την περιπέτειά του αυτή ο Γκόρι την έκανε τραγούδι, ένα από τα πιο γνωστά αναρχικά τραγούδια, το περίφημο «Addio a Lugano» («Αντίο στο Λουγκάνο») που συνέθεσε μέσα στην φυλακή: «Έχε γειά όμορφο Λουγκάνο / ώ γη αγαπημένη / διωγμένοι δίχως τύψεις / οι αναρχικοί αναχωρούνε / και το τραγούδι αρχίζουν / με

ελπίδα στην καρδιά» («Addio Lugano bella / o dolce terra mia / scacciati senza colpa / gli anarchici van via / e partono cantando / con la speranza in cuor»).

Από την Γερμανία ο Γκόρι πέρασε στο Βέλγιο και κατέληξε στο Λονδίνο, όπου γνωρίστηκε με πολλές εξόριστες προσωπικότητες του διεθνούς αναρχικού κινήματος, όπως η Μισέλ (Louise Michel, 1830 - 1905), ο Κροπότκιν (Pyotr Alexeyevich Kropotkin, 1842 – 1921), ο Φωρ (Sebastien Faure, 1858 - 1942), κ.ά. και εν συνεχεία, μπαρκάροντας από το λιμάνι του Χαλ (Hull) ως ναύτης στο εμπορικό πλοίο «Neuland», πέρασε στην άλλη πλευρά του Ατλαντικού, στην Νέα Υόρκη, από όπου ξεκίνησε

μία μακρά περιοδεία ανά τις Η.Π.Α. και τον Καναδά, δίνοντας περισσότερες από 400 διαλέξεις μέσα σε μία μόνον χρονιά, ενώ παράλληλα έκανε δημοσιεύσεις στο περιοδικό του Πάτερσον (Patterson) της Νέας Ιερσέης (New Jersey) «Το Κοινωνικό Ζήτημα» («La Questione Sociale»).

Στο Λονδίνο επέστρεψε στις 18 Ιουλίου 1896, για να συμμετάσχει στο 4ο Συνέδριο της «Δεύτερης Διεθνούς» με θέμα τα εργατικά συνδικάτα («International Socialist Workers and Trade Union Congress», 27 Ιουλίου – 1 Αυγούστου 1896) ως ένας από τους 7 εκπροσώπους των αμερικανικών εργατικών ενώσεων, αλλά μετά

από αλλεπάλληλες αντεγκλήσεις αποβλήθηκε από τις εργασίες, όπως και όλοι οι υπόλοιποι αναρχικοί σύνεδροι, καθώς κρίθηκαν «ενοχλητικοί» από τους κυρίαρχους μαρξιστές. Ακολούθησε μακρά νοσηλεία του στο εκεί «Εθνικό Νοσοκομείο» έπειτα από πλήρη σωματική κατάρρευσή του, λόγω υπερεξάντλησης, αν και ακόμα και νοσηλευόμενος δεν παρέλειπε να στέλνει κείμενά του στο αναρχικό περιοδικό «The Torch» («Η Δάδα»), που εξέδιδαν στο Λονδίνο οι νεαρές ιταλίδες αδελφές Ροσέτι (Olivia και Helen Rossetti).

Μετά από πιέσεις μερικών σοσιαλιστών βουλευτών, η ιταλική κυβέρνηση έπαψε τελικά κάθε διωξή του και του επέτρεψε έτσι να

επιστρέψει το φθινόπωρο του 1896 στην Ιταλία, αν και αρχικά έμεινε περιορισμένος στην νήσο Έλβα (Isola d' Elba). Όταν σε λίγο, τον Δεκέμβριο του 1896, βρέθηκε τελικά με ελευθερία κινήσεων στην κυρίως Ιταλία, επέστρεψε στην παλαιά πολιτική του δράση με κέντρο το Μιλάνο, οργανώνοντας νέες ομάδες στην θέση εκείνων που είχαν διαλύσει οι νόμοι του 1894 και δημοσιεύοντας κείμενά του σε ακμάζουσες αναρχικές εφημερίδες της εποχής, όπως λ.χ. η «L' Agitazione» της Ανκόνας (Ancona) που εξέδιδε η ομάδα γύρω από τους Ερρίκο Μαλατέστα (Errico Malatesta, 1853 – 1932), Ρεκτσιόνι (Emidio «Nemo» Recchioni, 1864 - 1934)και Αγκοστινέλλι (Cesare Agostinelli, 1854 - 1932). Μέχρι τα μέσα του 1898 ο Γκόρι έκανε μεγάλον αγώνα για να επανασυνδέσει τους αναρχικούς με τους εργάτες και επίσης υπερασπίστηκε σε μια σειρά από πολιτικές δίκες αρκετούς απεργούς εργάτες και αγρότες, καθώς και διάφορους ομοϊδεάτες του, όπως λ.χ. τους εκδότες της «L' Agitazione» ή τους αναρχικούς

λατόμους που κατηγορούντο για την εξέγερση του 1894 στην πόλη της Καράρα (Carrara).

Η ξαφνική αύξηση των τιμών των δημητριακών και του ψωμιού την άνοιξη του 1898 έγινε αφορμή για μια σειρά από ταραχώδεις διαδηλώσεις που οργάνωσε η Αριστερά, με αποκορύφωση την διαδήλωση της 7ης Μαΐου 1898 στο Μιλάνο, όπου με διαταγή του στρατηγού Μπάβα Μπεκάρις (Fiorenzo Bava Beccaris), ο στρατός άνοιξε πυρ ενάντια στο πλήθος, σκοτώνοντας 300 περίπου διαδηλωτές. Ακολούθησε άγρια αστυνομική καταστολή των επαναστατικών οργανώσεων και εφημερίδων και τελικά ο Γκόρι έφυγε από την Ιταλία, όταν προέβλεψε έγκαιρα ότι θα φυλακιζόταν (λόγω των πύρινων άρθρων του στην εφημερίδα

«Agitazione» και, όντως, καταδικάστηκε ερήμην σε 12 χρόνια στα κάτεργα).

Μέσω Μασσαλίας κατέληξε για μερικά χρόνια στην Αργεντινή, όπου ίδρυσε στο Μπουένος Άϋρες (Buenos Aires) το επιστημονικό νομικό περιοδικό «Σύγχρονη Εγκληματολογία» («Criminalogia Moderna»), στο οποίο συνεργάζονταν δεκάδες νομικοί από όλον τον κόσμο, ενώ φυσικά συνέχισε τους πολιτικούς και συνδικαλιστικούς αγώνες του (οργάνωσε συνδικαλιστικά τους μεταλλωρύχους του Ροζάριο), συνέγραψε και εξέδωσε αρκετό ανώνυμο και επώνυμο προπαγανδιστικό υλικό (με κορυφαίο το «Η Ουτοπία μας», «La nostra Utopia», που εξέδωσε σε μορφή μπροσούρας) και πρωτοστάτησε στην ίδρυση της

αναρχοσυνδικαλιστικής «Αργεντινής Περιφερειακής Εργατικής Ομοσπονδίας» («Federación Obrera Regional Argentina», FORA) στις 25 Μαΐου 1901.

Εκμεταλλευόμενος μία πολιτική αμνηστία, επέστρεψε στην Ιταλία το έτος 1902 και μετά από μερικούς μήνες ίδρυσε στην Ρώμη μαζί με τον 25χρονο τότε Λουϊτζι Φάμπρι (Luigi Fabbri, 1877 - 1935) το θεωρητικό αναρχικό περιοδικό «Η Σκέψη» («Il Pensiero»), που κυκλοφόρησε από το 1903 έως και το 1911. Το 1905 συμμετείχε στο Συνδικαλιστικό Συνέδριο της Μπολώνιας (Bologna) που εξέτασε την σχέση των συνδικάτων με τις πολιτικές οργανώσεις, εξέδωσε το 1906 το «Socialismo legalitario e socialismo anarchico» και το 1907 πρωτοστάτησε στις

διαδηλώσεις στην νήσο Έλβα (όπου βρισκόταν από το 1906 για λόγους υγείας) με αφορμή τα εργατικά δυστυχήματα.

Μέχρι τον θάνατό του παρέμεινε πολιτικά ενεργός, δρώντας οργανωτικά, συγγράφοντας (άφησε πίσω του ένα τεράστιο έργο με θεατρικά έργα - πολιτικά μονόπρακτα, θεωρητικά δοκίμια και ποίηση), αλλά και υπερασπιζόμενος νομικά τους διάφορους διωκόμενους ομοϊδεάτες του. Τμήμα του στιχουργικού του έργου είναι μερικά διάσημα αναρχικά τραγούδια, όπως τα «Stornelli d' esilio» («Τραγούδια της εξορίας»), «Ballata per Sante Caserio» («Μπαλάντα για τον Σάντε Καζέριο») και «Addio a Lugano» («Αντίο στο Λουγκάνο»).

Ο ονομαζόμενος και «ποιητής της Αναρχίας» πέθανε νωρίς από οργανική κατάρρευση λόγω της χρόνιας υπερεξάντλησής του, σε ηλικία μόλις 45 ετών, στο Πορτοφεράϊο (Portoferraio) λίγο πριν το ξημέρωμα της 8ης Ιανουαρίου 1911, στα χέρια της αδελφής του Μπισέ (Bice) και του ομοϊδεάτη του Καστιλιόλι (Pietro Castiglioli). Η σορός του μεταφέρθηκε σιδηροδρομικώς για ταφή στην ιδιαίτερη πατρίδα της μητέρας του, το Ροζινιάμο Μαρίτιμο (Rosignano Marittimo), ενώ σε κάθε στάση τον περίμεναν μεγάλα πλήθη ομοϊδεατών του, που ποτέ μέχρι τότε δεν είχαν συγκεντρωθεί για ανάλογες περιπτώσεις, για να του πουν το ύστατο «χαίρε».

Για μία ολόκληρη δεκαετία μετά τον θάνατό του, η μνήμη του εορταζόταν με πολυπληθείς συγκεντρώσεις σε όλη σχεδόν την Τοσκάνη, σε πολλές πόλεις και χωριά της οποίας είχαν

αφιερωθεί σε αυτόν μνημεία, προτομές και αναμνηστικές πλάκες, ενώ το όνομά του είχε δοθεί σε αρκετές πλατείες και οδούς τους. Τα σύμβολα αυτά της λαϊκής λατρείας για τον «ιδεαλιστή ιππότη» (όπως τον αποκαλούσε ο λαός) έγιναν αργότερα στόχος των ανερχόμενων φασιστών του Μπενίτο Μουσολίνι, αν και αργότερα το φασιστικό καθεστώς επιχείρησε ακόμα και να τον ιδιοποιηθεί, παρουσιάζοντάς τον ως ιδεολογικό του «πρόδρομο».

Σήμερα, στο Ροζινιάμο Μαρίτιμο υπάρχει επώνυμό του δημοτικό μουσείο («Museo Pietro Gori»), όπου εκτίθενται τα προσωπικά του αντικείμενα, οι φωτογραφίες του, οι επιστολές του και η βιβλιοθήκη του.

http://freepsyche.blogspot.com.au/2010/01/blog-post_30.html

http://www.anarkismo.net/article/18613